

Posudek oponenta na diplomovou práci Michala Čermáka „Thoth in the Pyramid Texts“

1) Struktura argumentace (8/8)

Práce je přehledně a logicky členěna, což vypovídá nejen o svědomitém přístupu diplomanta, ale také o jeho obecném přehledu a vhledu do zkoumané problematiky. Autor nejprve stručně přibližuje základní témata své práce (boha Thovta a Texty pyramid), čím definuje pole svého zájmu, následně se věnuje specifickým motivům a jednotlivým projevům či funkcím boha Thovta v Textech pyramid, aby z nich nakonec vyvodil obecnější závěry o charakteristice a povaze zmíněného boha ve Staré říši a pozdějších dobách. Vytčený cíl své práce tedy bezzbytku plní.

2) Formální úroveň (6/8)

Také po formální stránce je diplomová práce Michala Čermáka na vysoké úrovni. Se zkratkami, přepisy egyptských názvů do latinky či transliterace pracuje koherentně, zcela v souladu s moderní egyptologickou praxí. Nebylo však nutné u prvních citací knih uvádět počet stran či příloh. Prosté odkazy na jednotlivé pasáže z Textů pyramid (např. TP 555) mohl autor vložit v závorce přímo do textu a nikoli na ně odkazovat pod čarou, práce by se tak, podle mého názoru, zpřehlednila. Při uvádění jmen bohů v prepisech do transliteračního fontu mohlo být použito velkého počátečního písmena; tato praxe však není v egyptologii stoprocentně dodržována. Rušivě naopak působí částečně matoucí způsob číslování jednotlivých podkapitol práce. V částech A i B jsou podkapitoly číslovány stejně (např. 2.2), a tak se čtenář setká se stejně nazvanými oddíly na stránkách 38 i 60. Bylo by bývalo vhodnější pododdíly číslovat i s odkazem na příslušnou část práce (např. A 2.2).

3) Práce s prameny (8/8)

Autor pracoval jak s primárními, tak se sekundárními prameny naprosto v souladu s běžnými akademickými zvyklostmi, a jeho diplomová práce tak v tomto ohledu splňuje všechny náležitosti.

4) Vlastní přínos (6/8)

Jedním z přínosů této práce je již samotná volba tématu, které svou formou vhodně zapadá do současného egyptologického bádání a obsahem vystihuje jedno z opomíjených témat. Autor vhodně spojuje několik zdánlivě protichůdných přístupů ke zkoumání Textů pyramid (J. P. Allen, H. M. Hays) a vhodně poukazuje i na některé často opomíjené aspekty Thovtových vlastností a rolí (Thovt jako protivník zesnulého nebo projev ne-řádu ve světě), které se snaží zasadit do širšího kontextu, a vysvětlit tak jejich vznik a význam. V této souvislosti mohl autor práce poukázat na to, že Thovt v některých případech vystupoval spíše jako božská síla ovládající mizení a dorůstání měsíce, než jako toto nebeské těleso samotné. Chybí také zmínka o tom, že Thovtova agresivní role (zdánlivě neslučitelná s jeho funkcí měsíčního božstva) může být podmíněna spojováním ostrého srpku měsíce s nožem, příp. měsíce a nástupem vlády tmy a noci.

5) Obecný přesah práce (6/8)

Přestože Michal Čermák nedochází ke zcela novátorským závěrům, představuje jeho práce přínosný příspěvek do bádání o staroegyptském náboženství. Proto ji doporučuji nejen k obhajobě, ale (ve zkrácené podobě) také k publikaci ve formě článku v některém z mezinárodních egyptologických periodik.

Škoda jen, že se autor nepokusil některá témata zpracovat podrobněji. Zajímavý by mohl být například pokus o propojení kosmologických či mytologických motivů s reálnými objekty nebo jevy na noční obloze. Může být například tzv. Thovtovo křídlo nějakým souhvězdím?

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem hodnotím diplomovou práci Michala Čermáka jako v ý b o r n o u.

V Praze, dne 21. ledna 2015

Jiří Janák

